

Matematická olympiáda

Učitel matematiky, Vol. 12 (2004), No. 4, 231–246

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/150842>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2004

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

MATEMATICKÁ OLYMPIÁDA

Ve dnech 28.–31. 3. 2004 se v Přerově uskutečnilo celostátní kolo 53. ročníku matematické olympiády kategorie A. Zveřejňujeme zadání a řešení úloh, seznam vítězů a úspěšných řešitelů. Současně zveřejňujeme úlohy prvního kola příštího ročníku Matematické olympiády, kategorií A, B, C, pro školní rok 2004–2005.

Úlohy celostátního kola 53. ročníku matematické olympiády

Přerov 28. – 31. března 2004

1. Určete všechny trojice (x, y, z) reálných čísel, pro něž platí

$$x^2 + y^2 + z^2 \leq 6 + \min \left\{ x^2 - \frac{8}{x^4}, y^2 - \frac{8}{y^4}, z^2 - \frac{8}{z^4} \right\}.$$

(J. Švrček)

Řešení. Vyhovuje-li nějaká trojice $(x, y, z) \in \mathbb{R}^3$ ($xyz \neq 0$) podmínkám úlohy, je řešením následující soustavy nerovnic

$$\begin{aligned} x^2 + y^2 + z^2 &\leq 6 + x^2 - \frac{8}{x^4}, & \frac{8}{x^4} + y^2 + z^2 &\leq 6, \\ x^2 + y^2 + z^2 &\leq 6 + y^2 - \frac{8}{y^4}, & \text{tj.} \quad x^2 + \frac{8}{y^4} + z^2 &\leq 6, \\ x^2 + y^2 + z^2 &\leq 6 + z^2 - \frac{8}{z^4}, & x^2 + y^2 + \frac{8}{z^4} &\leq 6. \end{aligned}$$

Sečtením všech tří nerovnic této soustavy dostaneme nerovnici

$$\left(\frac{8}{x^4} + x^2 + x^2 \right) + \left(\frac{8}{y^4} + y^2 + y^2 \right) + \left(\frac{8}{z^4} + z^2 + z^2 \right) \leq 18.$$

Výrazy v každé ze tří závorek na levé straně lze odhadnout užitím nerovnosti mezi aritmetickým a geometrickým průměrem trojice

kladných čísel. Obdržíme tak postupně

$$18 \geq \left(\frac{8}{x^4} + x^2 + x^2 \right) + \left(\frac{8}{y^4} + y^2 + y^2 \right) + \left(\frac{8}{z^4} + z^2 + z^2 \right) \geq \\ \geq 3 \sqrt[3]{\frac{8}{x^4} \cdot x^2 \cdot x^2} + 3 \sqrt[3]{\frac{8}{y^4} \cdot y^2 \cdot y^2} + 3 \sqrt[3]{\frac{8}{z^4} \cdot z^2 \cdot z^2} = 18.$$

Odtud plyne, že v každé ze tří použitých nerovností mezi aritmetickým a geometrickým průměrem nastane rovnost, takže příslušná trojice čísel má vždy tři stejné složky. Musí tedy současně platit

$$\frac{8}{x^4} = x^2, \quad \frac{8}{y^4} = y^2, \quad \frac{8}{z^4} = z^2,$$

tj.

$$x^6 = y^6 = z^6 = 8.$$

Z poslední podmínky bezprostředně plyne

$$(x, y, z) = (\varepsilon_1 \sqrt[6]{8}, \varepsilon_2 \sqrt[6]{8}, \varepsilon_3 \sqrt[6]{8}), \quad (1) \\ \text{kde } \varepsilon_i \in \{-1; 1\} \text{ pro } i = 1, 2, 3.$$

Vzhledem k užité důsledkové úpravě je nutno provést zkoušku, pomocí níž zjistíme, že všech 8 trojic reálných čísel určených vztahem (1) vyhovuje podmínkám úlohy.

Jiné řešení. Nechť trojice $(x, y, z) \in \mathbb{R}^3$ ($xyz \neq 0$) je řešením dané úlohy. Označme

$$A = \min \{x^2, y^2, z^2\} > 0.$$

Potom platí

$$\min \left\{ x^2 - \frac{8}{x^4}, y^2 - \frac{8}{y^4}, z^2 - \frac{8}{z^4} \right\} = A - \frac{8}{A^2}.$$

Proto též

$$A + A + A \leq x^2 + y^2 + z^2 \leq \\ \leq 6 + \min \left\{ x^2 - \frac{8}{x^4}, y^2 - \frac{8}{y^4}, z^2 - \frac{8}{z^4} \right\} = 6 + A - \frac{8}{A^2}.$$

Po úpravě dostaneme nerovnost, jejíž pravou stranu odhadneme užitím nerovnosti mezi aritmetickým a geometrickým průměrem:

$$6 \geq A + A + \frac{8}{A^2} \geq 3 \sqrt[3]{A \cdot A \cdot \frac{8}{A^2}} = 6.$$

To znamená, že ve všech užitých nerovnostech musí nastat rovnost, proto

$$2 = A = x^2 = y^2 = z^2.$$

Zkouškou opět ověříme, že všechny trojice určené vztahem (1) jsou řešením zadané nerovnice.

2. Pro libovolné přirozené číslo n sestavme z písmen A a B všechna možná „slova“ délky n a označme p_n počet těch z nich, která neobsahují ani čtveřici $AAAA$ po sobě jdoucích písmen A , ani trojici BBB po sobě jdoucích písmen B . Určete hodnotu výrazu

$$\frac{p_{2004} - p_{2002} - p_{1999}}{p_{2001} + p_{2000}}.$$

(R. Kučera)

Řešení. Počet vyhovujících slov délky n , která končí písmenem A , resp. B , označme a_n , resp. b_n . Platí

$$p_n = a_n + b_n. \quad (1)$$

Nechť $n \geq 4$. Vyhovující slovo končící písmenem A má jednu z koncovek BA , BAA , nebo $BAAA$. Počet slov prvního typu je b_{n-1} , druhého typu b_{n-2} , třetího typu b_{n-3} . Proto

$$a_n = b_{n-1} + b_{n-2} + b_{n-3}. \quad (2)$$

Podobně pro $n \geq 3$ má vyhovující slovo končící písmenem B jednu z koncovek AB , ABB , tudíž

$$b_n = a_{n-1} + a_{n-2}. \quad (3)$$

Nechť dále $n \geq 6$; každé z čísel b_i ve vztahu (2) vyjádříme pomocí (3), dostaneme tak

$$\begin{aligned} a_n &= b_{n-1} + b_{n-2} + b_{n-3} = \\ &= (a_{n-2} + a_{n-3}) + (a_{n-3} + a_{n-4}) + (a_{n-4} + a_{n-5}) = \quad (4) \\ &= a_{n-2} + 2a_{n-3} + 2a_{n-4} + a_{n-5}. \end{aligned}$$

Podobně dostaneme

$$\begin{aligned} b_n &= a_{n-1} + a_{n-2} = \\ &= (b_{n-2} + b_{n-3} + b_{n-4}) + (b_{n-3} + b_{n-4} + b_{n-5}) = \quad (5) \\ &= b_{n-2} + 2b_{n-3} + 2b_{n-4} + b_{n-5}. \end{aligned}$$

Sečtením vztahů (4) a (5) dostaneme dle (1)

$$p_n = p_{n-2} + 2p_{n-3} + 2p_{n-4} + p_{n-5}.$$

Proto pro libovolné přirozené číslo $n \geq 6$ platí

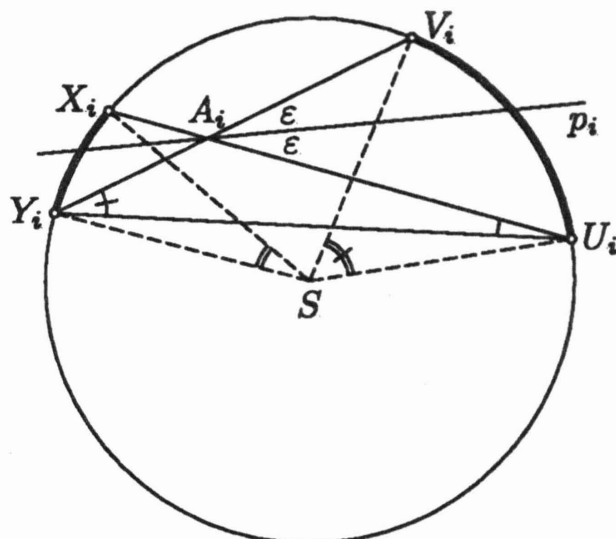
$$\frac{p_n - p_{n-2} - p_{n-5}}{p_{n-3} + p_{n-4}} = 2,$$

tudíž zadaný zlomek má hodnotu 2 i pro $n = 2004$.

3. V rovině je dána kružnice k a 121 jejích sečen $p_1, p_2, \dots, p_{121}$. Uvnitř této kružnice je na každé přímce p_i dán bod A_i . Dokažte, že na kružnici k existuje bod X takový, že úsečka $A_i X$ svírá s přímkou p_i úhel menší než 21° pro nejméně 29 různých indexů i .

(J. Šimša)

Řešení. Pro libovolné i , $1 \leq i \leq 121$, označme M_i množinu všech bodů X kružnice k , pro něž úsečka $A_i X$ svírá s odpovídající přímkou p_i úhel velikosti menší než $\varepsilon = 21^\circ$. Množina M_i je zřejmě tvořena dvěma oblouky $X_i Y_i$ a $U_i V_i$ (obr. 1). Oběma uvažovaným obloukům kružnice k odpovídá dvojice středových úhlů $X_i S Y_i$ a $U_i S V_i$, kde S je střed dané kružnice k . Ukážeme, že pro každé $i \in \{1, 2, \dots, 121\}$ platí $|\sphericalangle X_i S Y_i| + |\sphericalangle U_i S V_i| = 4\varepsilon = 84^\circ$.

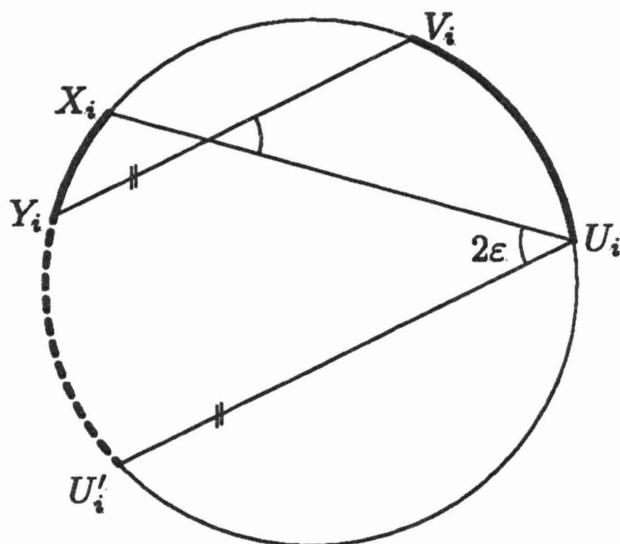
Obr. 1

V trojúhelníku $A_iY_iU_i$ je součet velikostí vnitřních úhlů při vrcholech Y_i a U_i roven velikosti vedlejšího úhlu při vrcholu A_i , tj. 2ε . Avšak součet obou uvažovaných vnitřních úhlů v trojúhelníku $A_iY_iU_i$ je roven součtu obvodových úhlů odpovídajících obloukům X_iY_i a U_iV_i . Ze vztahu mezi obvodovým a středovým úhlem dostáváme

$$|\sphericalangle X_iSY_i| + |\sphericalangle U_iSV_i| = 2 \cdot 2\varepsilon = 4\varepsilon = 84^\circ.$$

Celkově tak 121 uvažovaným tětivám p_i a jejich bodům A_i odpovídá 121 dvojic oblouků X_iY_i a U_iV_i kružnice k s celkovou obloukovou délkou $121 \cdot 84^\circ = 10\,164^\circ$. Pokud každý bod X kružnice k náleží nejvýše 28 množinám M_i , musí být uvedený součet všech obloukových délek nejvýše roven $28 \cdot 360^\circ = 10\,080^\circ$, což neplatí. Proto existuje aspoň jeden bod kružnice k , který náleží současně aspoň 29 množinám M_i , což jsme měli dokázat.

Poznámka. Že oběma obloukům X_iY_i a U_iV_i odpovídá dohromady středový úhel 4ε , nahlédneme snadno i z obr. 2, neboť oblouky U'_iY_i a U_iV_i jsou shodné.

Obr. 2

4. Zjistěte, pro která přirozená čísla n je součet

$$\frac{n}{1!} + \frac{n}{2!} + \cdots + \frac{n}{n!}$$

číslo celé.

(E. Kováč)

Řešení. Pro $n = 1, 2, 3$ je daný součet roven celým číslům 1, 3, resp. 5. Předpokládejme proto dále, že $n > 3$. Jednoduchou úpravou dostaneme

$$\begin{aligned} & \frac{n}{1!} + \frac{n}{2!} + \cdots + \frac{n}{(n-2)!} + \frac{n}{(n-1)!} + \frac{n}{n!} = \\ & = \frac{n(n-1) \cdot \dots \cdot 2 + n(n-1) \cdot \dots \cdot 3 + \cdots + n(n-1) + n + 1}{(n-1)!}. \end{aligned}$$

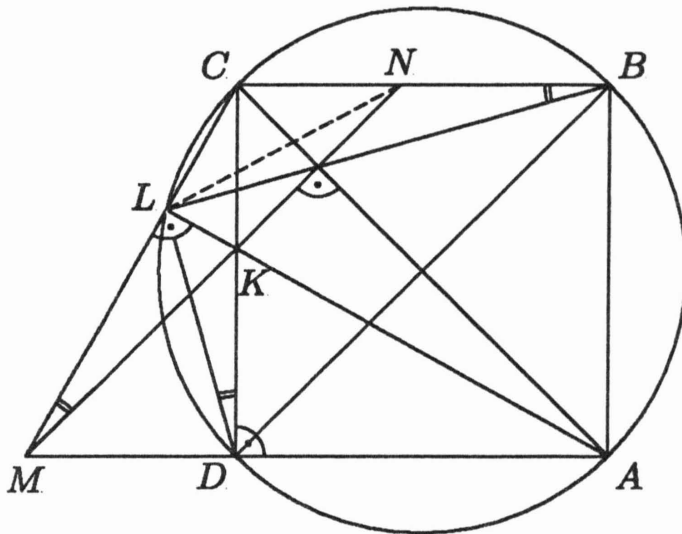
Je-li poslední zlomek celé číslo, je nutně číslo $n-1$ dělitelem jeho čitatele. Proto je číslo $n-1$ dělitelem čísla $n+1$. Protože největší společný dělitel dvou čísel je dělitelem i jejich rozdílu, je největší společný dělitel čísel $n-1$ a $n+1$ dělitelem čísla 2, takže $n-1 \in \{1, 2\}$, což je ve sporu s předpokladem $n > 3$.

Daný součet je celé číslo pro přirozená čísla n z množiny $\{1, 2, 3\}$.

5. Necht L je libovolný vnitřní bod kratšího oblouku CD kružnice opsané čtverci $ABCD$. Označme K průsečík přímek AL a CD , M průsečík přímek AD a CL a N průsečík přímek MK a BC . Dokažte, že body B, L, M, N leží na téže kružnici.

(J. Švrček)

Řešení. Úhlopříčka AC je průměrem kružnice opsané čtverci $ABCD$, takže podle Thaletovy věty je úhel ALC pravý (obr. 3). Bod K je tak průsečíkem výšek CD a AL v trojúhelníku ACM , takže i přímka MK je kolmá na AC a protíná stranu BC daného čtverce v jejím vnitřním bodě N , neboť $MK \parallel DB$.

Obr. 3

Nyní lze tvrzení úlohy dokázat několika způsoby.

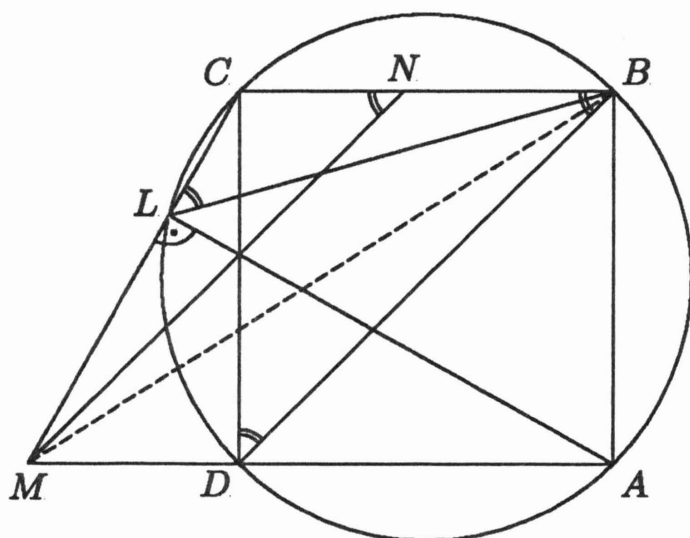
1. Čtýřúhelníky $BCLD$ a $KLMD$ jsou tětívové, proto podle věty o obvodových úhlech postupně platí

$$|\sphericalangle NBL| = |\sphericalangle CBL| = |\sphericalangle CDL| = |\sphericalangle KDL| = |\sphericalangle KML| = |\sphericalangle NML|.$$

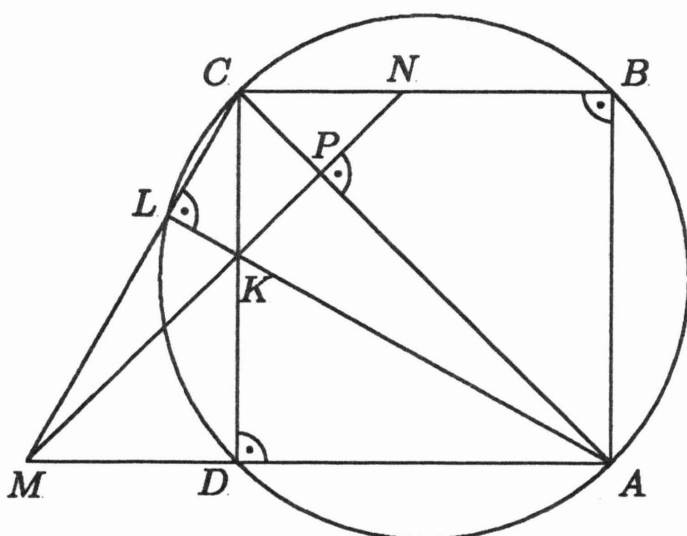
Protože body B a M leží v téže polorovině vyřaté přímkou NL , leží body B, L, M, N na téže kružnici.

2. Protože $MN \parallel DB$, je $|\sphericalangle MNC| = 45^\circ$, rovněž úhel BLC nad tětivou BC kružnice k má velikost 45° (obr. 4), je tedy $|\sphericalangle BLM| = |\sphericalangle BNM| = 135^\circ$. Body L a N zřejmě leží v téže polorovině vyřaté přímkou MB , proto leží body B, L, M, N na téže kružnici.

Obr. 4

Obr. 5

3. Označme P patu výšky z vrcholu M na stranu AC a uvažujme čtyřúhelníky $ABNP$, $APKD$ a $DKLM$ (obr. 5). Podle Thale-

tovy věty jsou všechny tři čtyřúhelníky tětivové. Vrchol C daného čtverce $ABCD$ leží vně každé ze tří kružnic opsaných uvažovaným tětivovým čtyřúhelníkem, takže užitím věty o mocnosti bodu C ke kružnicím opsaným po řadě čtyřúhelníkům $ABNP$, $APKD$, $DKLM$ obdržíme následující tři rovnosti

$$\begin{aligned} |CN| \cdot |CB| &= |CP| \cdot |CA|, \\ |CP| \cdot |CA| &= |CK| \cdot |CD|, \\ |CK| \cdot |CD| &= |CL| \cdot |CM|, \end{aligned}$$

z nichž bezprostředně vyplývá rovnost

$$|CN| \cdot |CB| = |CL| \cdot |CM|.$$

Odtud již plyne, že body B , L , M , N leží na téže kružnici.

6. Nechť $\mathbb{R}_+$ značí množinu všech kladných reálných čísel. Určete všechny funkce $f: \mathbb{R}_+ \rightarrow \mathbb{R}_+$, které pro libovolná kladná čísla x , y splňují rovnost

$$x^2(f(x) + f(y)) = (x + y)f(f(x)y).$$

(P. Kaňovský)

Řešení. Nechť f je libovolná z hledaných funkcí. Označme $f(1) = p$, vzhledem k podmínkám úlohy platí $p > 0$.

V daném vztahu položíme $x = 1$, $y = 1$. Po úpravě dostaneme

$$p = f(p). \tag{1}$$

V daném vztahu dále položíme $x = p$, $y = 1$. Potom

$$p^2(f(p) + p) = (p + 1)f(f(p))$$

a podle (1) vyjde

$$2p^3 = (p + 1)p.$$

Tato algebraická rovnice má tři reálné kořeny $-\frac{1}{2}$, 0 , 1 . Jediný kořen vyhovující podmínce $p > 0$ je $p = 1$, tedy

$$f(1) = 1. \tag{2}$$

Nechť t je libovolné kladné reálné číslo. V daném vztahu položíme $x = 1$, $y = t$, takže vzhledem k (2) dostaneme

$$1 + f(t) = (1 + t)f(t).$$

Odtud po úpravě

$$f(t) = \frac{1}{t}. \quad (3)$$

Dosazením snadno ověříme, že funkce $f(t) = 1/t$ vyhovuje rovnici ze zadání.

Funkce určená vztahem (3) je jediné řešení dané úlohy.

**Výsledková listina celostátního kola 52. ročníku MO
kategorie A**

Vítězové:

1.–2.	Alexandr Kazda	8/8	G Praha, Nad Alejí	42
	Pavel Kocourek	3/4	SPŠST Praha, Panská	42
3.–5.	František Konopecký	7/8	GLJ Holešov, Palackého	41
	Jaromír Kuben	2/4	G Brno, tř. Kpt. Jaroše	41
	Jan Moláček	4/4	GJKT, Hradec Králové	41
6.	Vítězslav Kala	4/4	G Brno, tř. Kpt. Jaroše	39
7.–9.	Sven Dražan	4/4	G Brno, tř. Kpt. Jaroše	38
	Tomáš Gavenčiak	4/4	GMK Bílovec	38
	Marek Pechal	6/8	G Zlín, Lesní čtvrť	38

Další úspěšní řešitelé:

10.–11.	Jana Fabriková	4/4	G Brno, tř. Kpt. Jaroše	30
	Jan Křetínský	8/8	GML Brno, Žižkova	30
12.–13.	Jakub Opršal	2/4	G Brno, tř. Kpt. Jaroše	28
	Michal Rychnovský	3/4	G Brno, tř. Kpt. Jaroše	28
14.–15.	Stanislav Basovník	7/8	G Kroměříž, Masarykovo nám.	23
	Jan Uhlík	2/4	GMK Bílovec	23
16.–17.	Tomáš Hebelka	8/8	G Brno, Vídeňská	22
	Alexandr Pícha	2/4	G Brno, tř. Kpt. Jaroše	22
18.	Ondřej Křivánek	7/8	G Třebíč, Masarykovo nám.	19
19.–21.	Tereza Klimošová	8/8	G Lanškroun	18
	Ivo Machek	4/4	GJKT, Hradec Králové	18
	Radek Moravec	5/6	GBN, Hradec Králové	18

ZADÁNÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2004–2005

Kategorie A

A-I-1. Neprázdnou množinu přirozených přirozených čísel nazveme *malou*, když má méně prvků, než je její nejmenší prvek. Určete počet všech malých množin M , které jsou podmnožiny množiny $\{1, 2, 3, \dots, 100\}$ a mají tuto vlastnost: patří-li do M dvě různá čísla x a y , patří do M rovněž číslo $|x - y|$.

(J. Földes)

A-I-2. Nechť M je libovolný vnitřní bod kratšího oblouku CD kružnice opsané čtverci $ABCD$. Označme P, R průsečíky přímky AM po řadě s úsečkami BD, CD a podobně Q, S průsečíky přímky BM s úsečkami AC, DC . Dokažte, že přímky PS a QR jsou navzájem kolmé.

(J. Švrček)

A-I-3. Nechť k je libovolné přirozené číslo. Uvažujme dvojice (a, b) celých čísel, pro něž mají kvadratické rovnice

$$x^2 - 2ax + b = 0, \quad y^2 + 2ay + b = 0$$

reálné kořeny (ne nutně různé), které lze označit $x_{1,2}$ resp. $y_{1,2}$ v takovém pořadí, že platí rovnost $x_1y_1 - x_2y_2 = 4k$.

- Pro dané k určete největší možnou hodnotu b ze všech takových dvojic (a, b) .
- Pro $k = 2004$ určete počet všech takových dvojic (a, b) .
- Pro dané k vypočtete součet čísel b ze všech takových dvojic (a, b) , přičemž každé číslo b se přičítá tolikrát, v kolika dvojicích (a, b) vystupuje.

(E. Kováč)

A-I-4. Dané aritmetické posloupnosti $(x_i)_{i=1}^{\infty}$ a $(y_i)_{i=1}^{\infty}$ mají stejný první člen a následující vlastnost: existuje index k ($k > 1$), pro který platí rovnosti

$$x_k^2 - y_k^2 = 53, \quad x_{k-1}^2 - y_{k-1}^2 = 78, \quad x_{k+1}^2 - y_{k+1}^2 = 27.$$

Najděte všechny takové indexy k .

(V. Bálint)

A-I-5. V lichoběžníku $ABCD$ ($AB \parallel CD$) platí $|AB| = 2|CD|$. Označme E střed ramene BC . Dokažte, že rovnost $|AB| = |BC|$ platí, právě když čtyřúhelník $AECD$ je tečnový.

(R. Horenský)

A-I-6. Najděte všechny funkce $f \langle 0, +\infty \rangle \rightarrow \langle 0, +\infty \rangle$, které vyhovují současně následujícím třem podmínkám:

- a) Pro libovolná nezáporná reálná čísla x, y taková, že $x+y > 0$, platí rovnost

$$f(x f(y)) f(y) = f\left(\frac{xy}{x+y}\right);$$

b) $f(1) = 0$;

c) $f(x) > 0$ pro libovolné $x > 1$.

(P. Calábek)

Kategorie B

B-I-1. Určete všechny dvojice (a, b) reálných čísel, pro které má každá z rovnic

$$x^2 + ax + b = 0, \quad x^2 + (2a + 1)x + 2b + 1 = 0$$

dva různé reálné kořeny, přičemž kořeny druhé rovnice jsou převrácené hodnoty kořenů první rovnice.

(*E. Kováč*)

B-I-2. Je dán rovnoběžník $ABCD$. Přímka vedená bodem D protíná úsečku AC v bodě G , úsečku BC v bodě F a polopřímku AB v bodě E tak, že trojúhelník-y BEF a CGF mají stejný obsah. Určete poměr $|AG| : |GC|$.

(*T. Jurík*)

B-I-3. Na stole leží k hromádek o $1, 2, 3, \dots, k$ kamenech, kde $k \geq 3$. V každém kroku vybereme tři libovolné hromádky na stole, sloučíme je do jedné a přidáme k ní jeden kámen, který na stole dosud neležel. Jestliže po několika krocích vznikne jediná hromádka, není výsledný počet kamenů dělitelný třemi. Dokažte.

(*J. Zhouf*)

B-I-4. Označme V průsečík výšek a S střed kružnice opsané trojúhelník-u ABC , který není rovnostranný. Pokud má úhel při vrcholu C velikost 60° , je osa úhlu ACB osou úsečky VS . Dokažte.

(*J. Zhouf*)

B-I-5. V oboru reálných čísel řešte rovnici

$$\frac{x}{x+4} = \frac{5 \int x-7}{7 \int x-5}$$

kde $\int x$ označuje největší celé číslo, jež nepřevyšuje číslo x (tzv. *dolní celou část* reálného čísla x).

J. Šimša

B-I-6. Do kružnice k o poloměru r jsou vepsány dvě kružnice k_1 , k_2 o poloměru $\frac{1}{2}r$, jež se vzájemně dotýkají. Kružnice l se vně dotýká kružnic k_1 , k_2 a s kružnicí k má vnitřní dotyk. Kružnice m má vnější dotyk s kružnicemi k_2 a l a vnitřní dotyk s kružnicí k . Vypočtěte poloměry kružnic l a m .

(L. Boček)

Kategorie C

C-I-1. Nechť a , b , c , d jsou taková reálná čísla, že $a + d = b + c$. Dokažte nerovnost

$$(a - b)(c - d) + (a - c)(b - d) + (d - a)(b - c) \geq 0.$$

(E. Kováč)

C-I-2. Zjistěte, pro která přirozená čísla n ($n \geq 2$) je možno z množiny $\{1, 2, \dots, n - 1\}$ vybrat navzájem různá sudá čísla tak, aby jejich součet byl dělitelný číslem n .

(J. Zhouf)

C-I-3. V libovolném konvexním čtyřúhelníku $ABCD$ označme E střed strany BC a F střed strany AD . Dokažte, že trojúhelníky AED a BFC mají stejný obsah, právě když jsou strany AB a CD rovnoběžné.

(J. Šimša)

C-I-4. Tři čtyřmístná čísla k , l , m jsou stejného tvaru $ABAB$ (tj. číslice na místě jednotek je stejná jako číslice na místě stovek

a číslice na místě desítek je stejná jako číslice na místě tisíců). Číslo l má číslici na místě jednotek o 2 větší a číslici na místě desítek o 1 menší než číslo k . Číslo m je součtem čísel k a l a je dělitelné devíti. Určete všechna taková čísla k .

(*T. Joska*)

C-I-5. Určete počet všech trojic dvojmístných přirozených čísel a, b, c , jejichž součin abc má zápis, ve kterém jsou všechny číslice stejné. Trojice lišící se pouze pořadím čísel považujeme za stejné, tj. započítáváme je pouze jednou.

(*J. Šimša*)

C-I-6. V trojúhelník-u ABC se stranou BC délky 2 cm je bod K středem strany AB . Body L a M rozdělují stranu AC na tři shodné úsečky. Trojúhelník KLM je rovnoramenný a pravoúhlý. Určete délky stran AB, AC všech takových trojúhelník-ů ABC .

(*P. Leischner*)